

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการเปลี่ยนงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งได้สำรวจอัตรากำลังตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพเมื่อเดือน เมษายน 2545 จำนวน 365 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 191 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) และมีวิธีการเลือกตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ให้มีความคลาดเคลื่อนได้ 0.05 โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของยามานะ (Yamane) (วิเชียร เกตุสิงห์. 2541 : 21) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
(เมื่อความเชื่อถือได้ของการเลือกตัวอย่าง = 95%)

เมื่อ n แทน จำนวนตัวอย่าง หรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนหน่วยทั้งหมด หรือขนาดประชากร

e แทน ค่าความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมรับให้เกิดได้

จากการคำนวณจะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 191 คน จากประชากร 365 คน

2. เมื่อได้ขนาดตัวอย่างแล้ว นำมาคำนวณหาสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) กลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงพยาบาลจากสูตร

$$\text{สูตร} \quad n_i = \frac{n \times N_i}{N}$$

โดย n_i = ขนาดตัวอย่างในแต่ละโรงพยาบาล

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N_i = จำนวนพยาบาลวิชาชีพแต่ละโรงพยาบาล

N = จำนวนพยาบาลวิชาชีพทั้งหมด

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงพยาบาลชุมชน

ลำดับ	โรงพยาบาลชุมชน	จำนวนพยาบาลวิชาชีพ	กลุ่มตัวอย่าง
1	กุฉินารายณ์	56	30
2	ยางตลาด	45	24
3	สมเด็จ	25	13
4	เขาวง	29	15
5	กมลาไสย	30	11
6	นามน	22	12
7	ร่องคำ	24	12
8	ห้วยเม็ก	25	12
9	สหัสขันธ์	23	12
10	คำม่วง	21	13
11	ทากันโท	18	10
12	หนองกุงศรี	22	12
13	ห้วยผึ้ง	18	11
	รวม	359	191

จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงพยาบาลจะได้จำนวนตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถามสำหรับการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 191 คน

3. การเลือกตัวอย่าง ผู้วิจัยเลือกตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling) จากจำนวนประชากรตามข้อตกลงเบื้องต้น จำนวน 359 คน ต้องการกลุ่มตัวอย่างจำนวน 191 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสอบถามทั้งที่เป็นแบบชนิดปลายเปิด (Open-ended question) และปลายปิด (Close-ended question) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. การสร้างเครื่องมือ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ ที่ผู้วิจัยได้สร้างและปรับปรุงจากงานวิจัยของกาญจนา พูลแก้ว ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ระดับตำแหน่ง อัตราเงินเดือน สถานภาพทางเศรษฐกิจ และภาระทางครอบครัวที่รับผิดชอบ

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ หาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ได้แก่ อาจารย์ปณชาติ แผ่นศิลา อาจารย์วิยะดา จุฑาศรีและอาจารย์จิรภรณ์ โภคสวัสดิ์ เพื่อตรวจหาความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำมาใช้

3. ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

กรุณาเติมข้อความในช่องว่างหรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. ปัจจุบันท่านอายุ.....ปี

2. สถานภาพสมรส

โสด

สมรสแล้วอยู่ด้วยกัน

สมรสแล้วแยกกันอยู่ (เนื่องจากมีความจำเป็นทางครอบครัว เช่น สามีย้ายไปอยู่)

□ หย่ร่าง / หมาย

3. ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในโรงพยาบาลแห่งนี้.....ปี
4. ระดับตำแหน่งในปัจจุบัน คือ.....
5. อัตราเงินเดือนที่ท่านได้รับในปัจจุบัน คือบาท

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ เช่น เหตุผลที่ยังคงปฏิบัติงานอยู่ ความคิดเห็นหรือความต้องการเคลื่อนย้ายและเปลี่ยนงาน เหตุผลที่เคลื่อนย้ายและเปลี่ยนงาน และสิ่งที่ต้องการให้หน่วยงานปรับปรุง

1. การสร้างแบบสอบถาม แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำมาแก้ไขให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ มาร่างเป็นโครงสร้างแบบสอบถาม โดยมีข้อคำถาม เช่น เหตุผลที่ยังคงปฏิบัติงานอยู่ ความคิดเห็นหรือความต้องการเคลื่อนย้ายและเปลี่ยนงาน เหตุผลที่เคลื่อนย้ายและเปลี่ยนงาน และสิ่งที่ต้องการให้หน่วยงานปรับปรุง

2. การหาคุณภาพของแบบสอบถาม หาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ อาจารย์ปทุมชาติ แผ่นศิลา อาจารย์วิยะดา จุฑาศรีและอาจารย์จิรภรณ์ โภคสวัสดิ์ เพื่อตรวจหาความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ จากข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ เดิมหมายเลขลงหน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด หรือ ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็น

0. เหตุผลที่ท่านยังคงปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนแห่งนี้จนปัจจุบัน

(ให้เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย 3 อันดับ โดยใส่หมายเลข 1, 2, 3)

-ก. ชอบอาชีพพยาบาล
-ข. เป็นงานที่มีความมั่นคง
-ค. เป็นวิชาชีพที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น
-ง. มีโอกาสในการหารายได้พิเศษได้ง่าย
-จ. ไม่ทราบว่าเปลี่ยนไปทำงานอะไร
-ฉ. ยังไม่มีโอกาสที่จะทำงานที่ดีกว่า
-ช. อยู่ระหว่างการดำเนินการเคลื่อนย้าย, โอนหรือลาออก
-ซ. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

0. ท่านมีความต้องการเคลื่อนย้าย เปลี่ยนแปลงงาน โอนหรือลาออกหรือไม่

- ต้องการ ไม่ต้องการ

00. ท่านมีแผนการจะเคลื่อนย้าย เปลี่ยนแปลงงาน โอนหรือลาออกไปยัง
หน่วยงานอื่นหรือไม่

- มี ไม่มี

ถ้ามีแผนการที่จะเคลื่อนย้าย เปลี่ยนแปลงงาน โอน ให้ตอบข้อ 3.1 และ 3.2 ถ้าไม่มีให้ข้ามไปข้อ 4

000 ถ้ามีแผนที่จะเคลื่อนย้าย เปลี่ยนแปลงงาน โอน ลาออก

สาเหตุหรือเหตุผลที่สำคัญที่สุด 3 อันดับ คือ

(ให้ใส่หมายเลข 1, 2, 3 ตามลำดับ จากมากไปหาน้อย)

-ไม่ชอบอาชีพพยาบาล
ไม่พอใจกับระบบบริหารงานของหน่วยงาน
มีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงาน
มีปัญหากับผู้บังคับบัญชา
มีปัญหาในการอยู่เวรบ่อย – คึก
ต้องการศึกษาต่อ
ไปทำธุรกิจส่วนตัว
มีความก้าวหน้าในอาชีพน้อย
มีภาวะเสี่ยงต่อการเกิดโรค
ไม่พอใจในค่าตอบแทนที่ได้รับ
ไม่พอใจในสวัสดิการที่ได้รับ
อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
 RAJABHAT RAJABHAT UNIVERSITY

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติตามกรอบแนวคิด
ที่ศึกษา

1. การสร้างแบบสอบถาม แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยได้สร้างและปรับปรุงของ
กาญจนา พูลแก้ว โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ทฤษฎี ปริมาณนิพนธ์ เอกสารที่เกี่ยวข้องและ
ประสบการณ์เพื่อให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์ มาร่างเป็นโครงสร้างเพื่อสร้างแบบสอบถาม
ตามแนวคิดวิธีลิเคิร์ต (Likert) เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2. การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

2.1 หาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ อาจารย์ปุ่นชาติ แผ่นศิลา อาจารย์วิยะดา จุฑาศรีและอาจารย์จิรภรณ์ โภคสวัสดิ์ เพื่อตรวจหาความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา และภาษาที่ใช้จากข้อคำถามให้สอดคล้อง กับนิยามศัพท์เฉพาะ เกณฑ์การพิจารณาความเหมาะสม แล้วนำมาแก้ไข ก่อนนำไปใช้

2.2 หาค่าอำนาจจำแนก นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว จำนวน 23 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ที่มี ลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่า อำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ แล้วเปรียบเทียบค่า คะแนนเฉลี่ยแต่ละข้อ โดยใช้ t -test และเลือกเฉพาะที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (อาจใช้ค่า t ที่มีค่าตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป) มาใช้ในการวิจัย ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 2.33 ถึง 9.37

2.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยคัดเลือก เฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบรัช (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.80

3. ตัวอย่างแบบสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ความคิดเห็นต่องานที่ปฏิบัติ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0. วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ได้รับการยกย่องจากบุคคลทั่วไปในสังคม.....			
00 วิชาชีพพยาบาลมีฐานะด้อยกว่าวิชาชีพอื่นในวงการสาธารณสุข.....

4. เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อคำถามเชิงบวก (คะแนน)	ข้อคำถามเชิงลบ (คะแนน)
มากที่สุด	5	1
มาก	4	2
ปานกลาง	3	3
น้อย	2	4
น้อยที่สุด	1	5

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร
2. การศึกษาภาคสนาม โดยแบ่งเป็นขั้นตอน ดังนี้
 - 2.1 ส่งหนังสือขออนุญาตถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อขอเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.2 พบหัวหน้ากลุ่มงานพยาบาล เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการวิจัย
 - 2.3 ผู้วิจัยเข้าพบพยาบาลวิชาชีพในแต่ละหอผู้ป่วย แนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งนัดหมายเพื่อมารับแบบสอบถามคืนด้วยตัวเอง
 - 2.4 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้ และนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจนับแล้วไปวิเคราะห์

3. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยใช้เวลาเก็บข้อมูลประมาณ 1 เดือน คือ ในเดือนมิถุนายน พ.ศ.2546

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ระยะเวลาในการทำงาน สถานภาพทางเศรษฐกิจ ระดับตำแหน่ง อัตราเงินเดือน และความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการเปลี่ยนงานของพยาบาลวิชาชีพใน
โรงพยาบาลชุมชนจังหวัดกาฬสินธุ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม SPSS for windows โดยใช้วิธีทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency)
อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน ใช้การแจกแจงความถี่และหา
ค่าร้อยละ โดยความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน แบ่งเป็น 3 ระดับ โดยใช้คะแนนเฉลี่ยของ
ตัวแปรมาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม โดยมีวิธี ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 0.00 - 1.66	หมายถึง ความพึงพอใจระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.67 - 3.32	หมายถึง ความพึงพอใจระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.33 - 5.00	หมายถึง ความพึงพอใจระดับมาก
3. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เช่น สาเหตุที่ต้องการเคลื่อนย้าย
และการเปลี่ยนงาน ใช้การแจกแจงความถี่และจัดลำดับความสำคัญ
4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร คือ ปัจจัยด้านต่าง ๆ กับ
ความต้องการเปลี่ยนงานของพยาบาล และการทดสอบสมมติฐานใช้ Chi-Square (χ^2)
กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05